

Miljøministeren

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

- V. Hvad vil regeringen fremadrettet gøre for at håndtere den rekordstore nedbørsmængde, som årligt resulterer i massive oversvømmelser flere steder i landet, og som fremadrettet kun kan antages at blive et øget problem, jf. klimaforandringerne?
- W. Hvordan vil ministeren sikre, at der fremadrettet forekommer en klar lovgivning for, hvordan kommunerne kan sænke den høje vandstand i vandløb som følge af stigende regnmængder?
- X. Hvad er ministerens holdning til den ekstraordinære grødeskæring i Gudenåen, som Silkeborgs borgmester har igangsat?

Spørgsmålene er stillet af Jacob Jensen (V) og Kristian Pihl Lorentzen (V) den 12. november 2020.

Svar

Først vil jeg sige tak for spørgsmålene.

Klimaforandringerne er ikke længere noget der venter os i fremtiden – de er her allerede.

Verdenshavene stiger og luften bliver varmere. Danmark vil få flere ekstreme oversvømmelser, og der vil komme et øget pres på de danske kyster og vandløb.

Jeg har selv besøgt en række borgere i Jyllinge Nordmark og omkring Gudenåen i løbet af det sidste år, og man kan ikke undgå at blive berørt, når man hører om folk, der i flere dage har kæmpet mod vandmasserne, og bagefter står med et ødelagt hjem.

De store regnmængder i starten af 2020 var en tydelig påmindelse om, at klimaforandringerne allerede er her i dag.

Regeringen prioriterer derfor klimadagsordenen højt, både i forhold til reduktion af drivhusgasser og i forhold til klimatilpasning.

Derfor har regeringen sammen med Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, SF, Konservative, Alternativet, Enhedslisten og Frie Grønne før jul igangsat arbejdet med en samlet national klimatilpasningsplan.

Udfordringen består i, hvor vi skal gøre af vandet, når det kommer til os i enorme og uventede mængder.

Der er tale om komplekse og sammenhængende problemstillinger, der ikke løses med enkle tiltag, og der vil derfor være behov for et grundigt og solidt analysearbejde på tværs af de relevante ministerier.

Regeringen forventer, at analysearbejdet vil være færdigt i slutningen af 2021 med henblik på politiske forhandlinger om en samlet national klimatilpasningsplan i starten af 2022. Jeg tror vi alle er enige om, at arbejdet med at klimatilpasse samfundet er så vigtigt, at der både er brug for handling nu og solide løsninger på lang sigt.

2. Regeringsindsatser

Jeg er glad for, at vi nu er i gang med arbejdet med klimatilpasningsplanen.

Jeg vil for vandløbsområdet, som der er fokus på i dette samråd, kort beskrive nogle af de værktøjer kommunerne allerede har i dag og nye tiltag, som regeringen har iværksat.

Kommunerne kan allerede etablere vådområder, forbedre de fysiske forhold i vandløbene og lave grøn jordfordeling. Og, regeringen har med finansloven 2020 styrket mulighederne for udtagning af jord med 2 mia. kroner frem mod 2030. Med finansloven 2021 har regeringen sammen med støttepartierne indgået en aftale om at afsætte endnu flere penge til udtagning af kulstofrige lavbundsjord, som der bliver afsat yderligere 165 mio. kr. til om året i perioden 2021-2024.

Initiativerne understøtter, at landskabet føres tilbage til, hvordan det engang så ud. På den måde får vi genskabt de naturlige filtre og våde områder i landskabet og skabt en form for naturlig vandparkering. Det kan være med til at afbøde virkningerne fra oversvømmelser – og også fra den tørke, som vi i stigende grad oplever.

Vandløbene er vigtige levesteder for en lang række planter og dyr, og det er derfor vigtigt, at vi ikke ender i løsninger, som skader vores vandløb.

Der skal findes en balance mellem de natur- og miljømæssige hensyn og afledningen af vand. Vandløbsloven sikrer grundlaget for en sådan afvejning og rummer allerede mulighed for at klimatilpasse.

Der er desuden gennemført en række udredningsprojekter som opfølgning på de anbefalinger, som *ekspertudvalget til ændret vandløbsforvaltning* udkom med i 2017. Resultaterne fra disse udredningsprojekter vil indgå i det videre arbejde med klimatilpasning.

Udkast til 3. generation af vandområdeplanerne er lige nu ved at blive forberedt. Vandområde-planerne vil blandt andet indeholde forslag til fysiske indsatser i vandløb. Disse indsatser vil i flere tilfælde også kunne understøtte klimatilpasningsindsatsen.

Med de indledende ord vil jeg gå videre til besvarelsen af de tre spørgsmål, der er stillet.

3. Spørgsmål V

I forhold til besvarelse af Spørgsmål V vil jeg gentage, at vi - med bred opbakning i Folketinget – har igangsat arbejdet med en samlet klimatilpasningsplan.

Målet med en samlet klimatilpasningsplan er at få en bedre koordination af klimatilpasningsindsatsen og at give de bedste rammer til at håndtere de

forskellige oversvømmelseskilder og på den måde sikre vores samfund på kort og lang sigt.

Vi lægger op til at gå helhedsorienteret til værks og løse udfordringerne på tværs af oversvømmelseskilder, og ikke nødvendigvis ud fra, hvordan vi har indrettet lovgivningen i dag. Hele vandkredsløbet hænger sammen, og derfor løser man ikke problemerne bedst ved at håndtere de forskellige oversvømmelseskilder separat.

Det er en udfordring, at lovgivningen på området ikke hænger sammen, men er meget sektoropdelt, ligesom finansieringsmulighederne er så forskellige, afhængig af hvor vandet kommer fra. Det skal vi have kigget på, så vi får en mere samfundsøkonomisk hensigtsmæssig klimatilpasning end tilfældet er i dag.

4. Spørgsmål W

Som svar på Spørgsmål W vil jeg nævne, at vi som led i arbejdet med klimatilpasningsplanen har sat gang i 4 projekter, som skal adressere de mest påtrængende udfordringer. Herunder et pilotprojekt for helhedsplanlægning af samlede vandløbssystemer.

Vi må erkende, at det regner mere. Med så meget uventet vand, kan vi desværre ikke helt undgå oversvømmelser af vandløbssystemerne, men vi skal selvfølgelig arbejde på at minimere risikoen.

Hvis man skal løse de eksisterende udfordringer, er der brug for en koordineret helhedsplanlægning for hele vandløbssystemet – herunder også påvirkninger fra fx havet, og kigge på sammenhængen til natur- og miljøindsatser.

En helhedsplanlægning vil kunne understøtte en robusthed i vandløbssystemerne og være med til at modvirke de konsekvenser af klimaforandringer, som vi i stigende grad oplever.

Fra statens side er formålet med projektet, at understøtte udvalgte kommuner i deres arbejde med rådgivning, metoder og værktøjer til helhedsplanlægning. Samtidig er det en mulighed for at afdække, hvilke konkrete behov, der efterspørges i de enkelte kommuner, og på den måde sikre, at staten bedre kan understøtte kommunernes arbejde i fremtiden.

Derudover har regeringen sat gang i 3 andre projekter.

Et fast track projekt, som skal undersøge mulighederne for at koordinere fælles indsatser med at sænke højtstående grundvand.

En model for en sammenhængende, ydre stormflodsbeskyttelse af København.

Og et pilotprojekt der skal forbedre forudsigelser af oversvømmelser, som kan danne grundlag for det

videre arbejde med udvikling af varsling af oversvømmelser.

5. Spørgsmål X

I forhold til det sidste af de stillede spørgsmål, spørgsmål X, kommer jeg ikke til at gå ind i den konkrete sag om ekstraordinær grødeskæring, da jeg blandt andet kan forstå, at der er klaget til Miljø- og Fødevarerklarenævnet.

Generelt har jeg tillid til, at kommunerne følger reglerne for grødeskæring, da de har stor erfaring med forvaltning af vandløbsloven.

Vi ved fra eksperterne, at når der kommer så meget regn, som vi så sidste vinter, så er grødeskæring ikke en reel løsning.

Øget grødeskæring har begrænset effekt og kan forringe miljøtilstanden i vandløbet.

Faldet i vandstand efter grødeskæring er ofte kortvarig. Ved grødeskæring skal der desuden tages stilling til, om der er plads til vandet længere nede i vandløbssystemet – ellers er man lige vidt. Derfor er det også afgørende, at håndteringen af vandet bliver tilrettelagt for hele vandløbssystemet.

Der er således brug for bedre og mere helhedsorienterede løsninger, hvilket vi jo kigger på med klimatilpasningsplanen.

6. Afrunding

Som afslutning vil jeg gentage, at klimatilpasning er en kæmpe opgave, som vi står over for, og derfor er jeg glad for, at vi nu er i gang med arbejdet med en national samlet klimatilpasningsplan.

Tak for ordet.